

Nader onderzoek Nieuweweg-Noord 273, Veenendaal

Colofon

Titel	Quicksan plangebied Nieuweweg-Noord 273, Veenendaal
Projectnummer	12327
Opdrachtgever	BV Stichts Beheer van 1952 Postbus 1987 3900 BB Veenendaal
Datum	9 oktober 2012
Status rapport	Eindversie / Definitief
Bestand	voorkant.wpd
Opdrachtnemer	De Groene Ruimte BV Postbus 400 6700 AK Wageningen tel. 0317-423969 fax 0317-418758 dgr@dgr.nl www.dgr.nl
Handtekening voor akkoord directie	Naam : ir. P.A.F.M. Reijbroek Handtekening:
Auteursrecht	De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).
Aansprakelijkheid	Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

INHOUD

I. INLEIDING	3
3. RESULTATEN NADER ONDERZOEK	7
3.1. Zoogdieren	7
3.2. Vogels	7
3.3. Flora	8
4. CONCLUSIES EN ADVIEZEN	11
4.1. Conclusies	11
4.2. Adviezen	12
LITERATUUR	13

KAARTEN

- Kaart 1. Flora
- Kaart 2. Vleermuizen
- Kaart 3. Vogels

I. INLEIDING

In opdracht van BV Stichts Beheer van 1952 heeft De Groene Ruimte BV in maart 2012 een ecologische quickscan ingevolge de Flora- en faunawet (FF-wet) uitgevoerd¹⁾ voor het plangebied Nieuweweg-Noord 273 te Veenendaal.

Het plangebied betreft een boerenbedrijf met een woonhuis en opstallen. Het plangebied ligt ten zuiden van de spoorlijn Utrecht-Arnhem. Het onderzoeksgebied (= plangebied) is naar schatting 1 ha groot. Een uitgebreide beschrijving van het plangebied staat vermeld in de rapportage van de quickscan.

De ingreep betreft het slopen van de opstallen, gevolgd door het bouwen van een woonhuis. De groenstructuren blijven behouden. De strook grasland in het noorden wordt teruggeven aan de natuur. De ingreep is in het kader van de FF-wet aan te duiden als een 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

Uit de quickscan kwam naar voren dat door de ingreep mogelijk flora, vleermuizen, uilen en Boerenzwaluwen worden verstoord. Om uitsluitsel te krijgen over de aanwezigheid en de functie van het plangebied voor de betreffende soorten is nader onderzoek uitgevoerd.

In deze rapportage zijn de resultaten verwoord van het nader onderzoek. Het nader onderzoek bestond uit vijf veldbezoeken tussen mei en september 2012.

¹⁾ **De Groene Ruimte**, 2012. Quickscan plangebied Nieuweweg-Noord 273, Veenendaal - Projectnummer 12299

[illegible]

2. WERKWIJZE EN UITVOERING

Er hebben in totaal vijf veldbezoeken plaatsgevonden door ervaren ecologen²⁾. De weersomstandigheden tijdens de veldbezoeken zijn opgenomen in de onderstaande tabel.

Veldbezoeken

Datum	Tijd	Soorten	Bewolking	Wind	Temperatuur
15 juni 2012	3.30-5.30	Fauna	Bewolkt	3 Bft	11 °C
21 juni 2012	10.00-12.00	Flora	Zwaar bewolkt	3 Bft	18 °C
10 juli 2012	21.30-23.30	Fauna	Half bewolkt	3 Bft	16 °C
13 augustus 2012	20.30-22.30	Fauna	Zwaar bewolkt	4 Bft	16 °C
4 september 2012	19.45-22.00	Fauna	Half bewolkt	2 Bft	18 °C

Voor de inventarisatie is kennis genomen van de soortenstandaard van Gewone dwergvleermuis (Dienst Regelingen, 2011) en het protocol voor vleermuisonderzoek van het Netwerk Groene Bureaus (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2012). Er hebben vijf veldbezoeken plaatsgevonden, verspreid over de periode mei - september; vier veldbezoeken gericht op fauna (met name vleermuizen, uilen en Boerenzwaluw) en één veldbezoek gericht op flora.

Vleermuizen zijn met behulp van een batdetector (Pettersson D240x) en op zicht geïnventariseerd. Er was apparatuur (Roland Edirol R-09HR) beschikbaar waarmee geluidsopnamen van de batdetector zijn gemaakt en geanalyseerd in Batsound. Tijdens de in- en uitvliegtijden is gelet op zwermende en in- of uitvliegende vleermuizen bij de gebouwen in het plangebied. Ook zijn foeragerende of passerende vleermuizen geïnventariseerd. De functie van de bebouwing en de groenelementen is genoteerd.

Tijdens de veldbezoeken gericht op fauna is gericht gezocht naar (sporen van) uilen en Boerenzwaluw door middel van geluid- en zichtwaarnemingen, hierbij is de bebouwing en de uilenkast grondig gecontroleerd op sporen.

Het plangebied is geheel doorkruist op zoek naar bijzondere plantensoorten. Tijdens het onderzoek naar planten is ook zone langs het spoor, ten oosten van het plangebied bezocht. 'Het Meeuwenkampje' is ook bezocht om zo vast te stellen welke soorten er in het natuurreserveaat voorkomen en zo beter vast te stellen of deze ontbreken in het plangebied.

Voor de naamgeving van de plantensoorten is gebruik gemaakt van Heukels' Flora van Nederland (van der Meijden, 2005).

²⁾ ir. M.J. Baartmans voor flora en mw. J. Snellenberg, MSc. voor fauna.

3. RESULTATEN NADER ONDERZOEK

3.1. Zoogdieren

Vleermuizen

In en rond het plangebied zijn de volgende vleermuissoorten waargenomen: Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis, Gewone grootoorvleermuis en een niet nader geïdentificeerd *Myotis*-soort (waarschijnlijk Watervleermuis).

Er zijn op vier plekken vaste verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis vastgesteld. Het betreft één paar- en zomerverblijfplaats in het woonhuis, één zomerverblijfplaats in het woonhuis, één zomerverblijfplaats in gebouw 9b en één paarverblijfplaats in gebouw 2. Het betreft minimaal twee, maar waarschijnlijk drie individuen.

Laatvlieger heeft één vaste zomerverblijfplaats in het noorden van het woonhuis.

Ruige dwergvleermuis heeft één zomerverblijfplaats in het zuiden van het woonhuis.

In een boom langs de toegangsweg naar het perceel bevindt zich waarschijnlijk een kraamkolonie Rosse vleermuizen. Deze dieren gebruiken de bomen in het westen van het plangebied als essentieel onderdeel van de vliegroute naar het westen. Op 15 juni, 10 juli en 4 september zijn meerdere dieren overvliegend waargenomen. Op 4 september leek het volwassen en jonge dieren te betreffen.

De bomenrij langs het spoor wordt gebruikt mogelijk als vliegroute door een soort *Myotis* (waarschijnlijk Watervleermuis) en waarschijnlijk ook door Gewone grootoorvleermuis. Deze bomenrij ligt buiten het plangebied.

Overige soorten

Er is een Egel waargenomen in de houtsingel in het oosten van het plangebied. Waarschijnlijk komen er meer Egels voor op het plangebied.

Ten westen van het plangebied zijn meerdere malen Reeën waargenomen. In het voorjaar betrof het één volwassen dier en drie jongen. In het najaar zijn vier volgroeide Reeën waargenomen. Vermoedelijk betreft het dezelfde dieren. Deze dieren kunnen het plangebied als foerageergebied gebruiken, maar het plangebied betreft, gezien de schaal en de omgeving, geen essentieel foerageergebied.

3.2. Vogels

Uilen

Er is een jaarrond beschermd nest van Kerkuil vastgesteld in de uilenkast in gebouw 9a. In de kast is minimaal één jong gehoord. Twee volwassen dieren zijn overvliegend waargenomen.

Tijdens het veldbezoek op 4 september 2012 zijn minimaal drie dieren waargenomen. Het broedgeval is dus succesvol afgerond.

In de kapschuur zijn veel sporen van Kerkuil waargenomen in de vorm van uitwerpselen en braakballen. De aanwezige braakballen zijn tijdens elk bezoek meegenomen. Met name tijdens het veldbezoek van 4 september waren er veel nieuwe braakballen aanwezig. De Kerkuil is tijdens dit veldbezoek zittend op een balk in de kapschuur waargenomen. Waarschijnlijk is de kapschuur door een van de twee ouderdieren buiten het broedseizoen in gebruik als vaste verblijfplaats.

In de andere schuren zijn geen (verse sporen van) Kerkuilen waargenomen.

Uilenkast in gebouw 9a

Boerenwaluw

In de meest zuidelijke schuur broedt nog één paartje Boerenwaluw. Op 4 september zijn deze dieren niet meer waargenomen, waarschijnlijk waren de dieren toen al op trek.

In de andere schuren zijn geen Boerenwaluwen meer aangetroffen. Vermoedelijk zijn de andere schuren door Boerenwaluw verlaten toen deze niet meer als stallen werden gebruikt.

3.3. Flora

Op minder dan 50 meter afstand van het plangebied ligt het kleine, maar bijzondere natuurreserveaat 'Het Meeuwenkampje' (86 are). Op korte afstand zijn verschillende biotopen te vinden: droog heischraal grasland, vochtig blauwgrasland en nat veenmosgrasland. Dit resulteert in heel verschillende soorten op korte afstand van elkaar. Er komen in totaal 14 bijzondere soorten voor. Hiervan zijn er zes beschermd middels de Flora- en faunawet (tabel 2), waaronder Welriekende nachtorchis. Daarnaast zijn er 13 soorten van de Rode Lijst, waaronder het ernstig bedreigde Vetblad.

Het is opvallend dat geen van de bijzondere soorten terug te vinden is in het plangebied, dat op zeer korte afstand ligt. Het is van groot belang dat de grondwaterstanden door de werkzaamheden niet worden aangetast, opdat 'Het Meeuwenkampje' niet zal verdrogen.

De noordelijkste strook van het plangebied, evenwijdig van het spoor, is een grazige strook extensief grasland. Het oostelijk deel ligt buiten het plangebied en is redelijk vochtig met onder andere veel gewone soorten als Gladde witbol, Vogelmuur en Waterpeper. Zo nu en dan zijn er wat drogere stukjes met bijvoorbeeld Gewoon biggenkruid, Gestreepte witbol en Klein vogelpootje.

Tussen het spoor en deze grazige strook ligt een struweel met een diepe greppel. In het struweel staat onder andere Gewone braam, Vuilboom, Wilde lijsterbes en veel Grauwe wilg.

Aan de rand van dit struweel staan op twee plekken enkele exemplaren Koningsvaren (tabel I, FF-wet). Dit struweel valt buiten het plangebied in strikte zin, maar ligt mogelijk wel in de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Rond de schuurtjes liggen enkele zwerfkeien die hier waarschijnlijk in de laatste ijstijd zijn gedeponeerd.

4. CONCLUSIES EN ADVIEZEN

4.1. Conclusies

Zoogdieren

- Er zijn vier vaste verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis vastgesteld in het plangebied. Er zijn één vaste verblijfplaats van Laatvlieger en één vaste verblijfplaats van Ruige dwergvleermuis vastgesteld in het woonhuis. Vaste verblijfplaatsen zijn wettelijk beschermd middels de Flora- en faunawet en mogen door de ingreep niet verstoord worden. Door de geplande ingreep worden één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis verstoord. De andere verblijfplaatsen blijven behouden.
- Waarschijnlijk heeft Rosse vleermuis een kolonieverblijfplaats ten zuiden van het plangebied. Rosse vleermuis gebruikt de bomen in het westen van het plangebied als essentieel onderdeel van de vliegroute. De functionaliteit van deze bomen mag niet worden aangetast.
- Gewone grootoorvleermuis en (waarschijnlijk) Watervleermuis hebben mogelijk een vliegroute langs de bomenrij langs het spoor, ten noorden van het plangebied. De vliegroute zal door de ingreep, gezien de locatie, niet worden verstoord.
- Er is een Egel aangetroffen in het plangebied. Waarschijnlijk komen meer Egels voor.
- Ten westen van het plangebied zijn vier Reeën waargenomen. De dieren gebruiken het noordelijke deel van het plangebied mogelijk als foerageergebied.

Vogels

- In het plangebied zijn twee jaarrond beschermde verblijfplaatsen van Kerkuil aangetroffen: een vaste verblijfplaats van een individu en een nest in de nestkast in gebouw 9a. In de nestkast is een broedgeval succesvol afgerond. Nesten van Kerkuil zijn wettelijk beschermd middels de Flora- en faunawet en mogen door de ingreep niet worden verstoord.
- Er broedt nog één paartje Boerenwaluw in het plangebied, in schuur 9a. Gezien het geringe aantal aanwezige dieren, is het plangebied momenteel niet (meer) van groot ecologisch belang voor Boerenwaluw.
- Gedurende het nader onderzoek zijn geen andere broedgevallen aangetroffen dan hierboven genoemd. Er kunnen wel broedgevallen voorkomen in de singel in het oosten van het plangebied. Broodgevallen mogen niet worden verstoord.

Flora

- Er zijn geen beschermde planten aangetroffen in het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied zijn wel veel beschermde soorten aanwezig, met name in 'Het Meeuwenkampje'.
- Ten noordoosten van het plangebied zijn twee Koningsvarens aangetroffen. Ondanks dat deze buiten het plangebied liggen, bevinden deze planten zich mogelijk binnen de invloedssfeer van de ingreep.
- In het noorden van het plangebied liggen enkele zwerfkeien die er mogelijk al sinds de laatste ijstijd liggen. Deze keien zijn landschappelijk waardevol.

4.2. Adviezen

- Er zijn mitigerende maatregelen en/of vaste voorzieningen voor Gewone dwergvleermuis en Kerkuil noodzakelijk tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie. Indien de bomen in het westen van het plangebied worden gekapt, moeten er ook maatregelen worden getroffen voor Rosse vleermuis.
- Ondanks dat het plangebied momenteel geen groot ecologisch belang (meer) heeft voor Boerenwaluw, wordt geadviseerd om in de nieuwe situatie wel voorzieningen aan te leggen voor Boerenwaluw, zodat het plangebied op de lange termijn een functie kan blijven vervullen voor de Boerenwaluw.
- Er zijn geen maatregelen noodzakelijk voor flora. Geadviseerd wordt om tijdens de ingreep rekening te houden met het voorkomen van beschermde soorten in de omgeving, bijvoorbeeld indien er door de ingreep iets veranderd aan de grondwaterstand. Bovendien dienen de Koningsvarens ten noordoosten van het plangebied onaangetast te blijven.
- Bij de herinrichting van de zone langs het spoor, wordt geadviseerd om aansluiting te zoeken bij 'Het Meeuwenkampje' om zo het areaal van de bijzondere soorten uit dit gebiedje te kunnen vergroten.
- Geadviseerd wordt om een ontheffing (of een zogenaamde positieve afwijzing) aan te vragen en te verkrijgen bij de Dienst Regelingen (Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie) alvorens de werkzaamheden uit te voeren. Bij de aanvraag dient een activiteitenplan te worden opgenomen, waarin onder andere maatregelen staan vermeld om verstoring te voorkomen.
- Bovendien wordt geadviseerd om een ecologisch werkprotocol op te (laten) stellen, waarin specifieke maatregelen zijn uitgewerkt om verstoring van dieren te voorkomen en waarin is uitgewerkt op welke wijze wordt omgegaan met de aanwezigheid van de beschermde verblijfplaatsen tijdens de ingreep. In het ecologisch werkprotocol wordt ook aangegeven hoe om te gaan met andere aanwezige, beschermde en niet beschermde soorten en wordt invulling gegeven aan de zorgplicht. Uiteraard dient (aantoonbaar) volgens dit protocol te worden gewerkt.
- Indien mogelijk versturende werkzaamheden plaatsvinden in een periode waarin zich broedgevallen voor kunnen doen, dan dient kort voor de aanvang vastgesteld te worden dat er daadwerkelijk geen broedgevallen aanwezig zijn en verstoord kunnen worden.
- Voor alle soorten (beschermde en niet beschermde) geldt de algemene zorgplicht. Deze houdt in dat de werkzaamheden op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat planten en dieren zo min mogelijk worden verstoord. In elk geval dient de verstoring beperkt te blijven tot het (netto) plangebied. Ook materialenopslag, bouwketen etc. dienen binnen de begrenzing van het plangebied een plaats te krijgen en mogen in elk geval geen versturend effect hebben buiten het plangebied. Bij de werkzaamheden is het van belang de bestaande, te handhaven landschapselementen als grasland, houtopstanden en struwelen niet aan te tasten. Ook verdient het aanbeveling de zwerfkeien niet te verplaatsen.

LITERATUUR

- Architektenburo Guido Bakker BV**, 2011. Nieuwbouw woonhuis aan de Nieuweweg-Noord te Veenendaal
- De Groene Ruimte**, 2012. *Quickscan plangebied Nieuweweg-Noord 273, Veenendaal*. De Groene Ruimte, Wageningen (projectnummer 11208).
- Dienst Regelingen**, 2011. *Soortenstandaard Gewone dwergyleermuis *Pipistrellus pipistrellus**. Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, Den Haag.
- Meijden, R. van der**, 2005. *Heukels' Flora van Nederland* - Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur**, 2012. *Vleermuisprotocol 2012. 24 februari 2012*. Netwerk Groene Bureaus, Odijk.

Kaarten

Legenda

FFW, tabel 2 / Rode Lijst, Bedreigd

- Welriekende nachtorchis

FFW, tabel 2 / Rode Lijst, Gevoelig

- Kleine zonnedauw
- Klokjesgentiaan
- Ronde zonnedauw
- Waterdrieblad

FFW, tabel 2

- Rietorchis

FFW, tabel 1

- Koningsvaren

Rode Lijst, Ernstig bedreigd

- Vetblad

Rode Lijst, Bedreigd

- Blonde zegge

Rode Lijst, Kwetsbaar

- Draadzegge
- Spaanse ruiter
- Spaanse ruiter x Kale jonker

Rode Lijst, Gevoelig

- Blauwe knoop
- Echte stijve ogentroost
- WATERAARDBEI

Overige soorten

- Bermooievaarsbek
- Blauwe zegge
- Boshavikskruid
- Geelgroene zegge
- Gewone dophei
- Gewone margriet
- Grote ratelaar
- Kale jonker
- Kruipwilg
- Kruisbes
- Pijpenstrootje
- Poelruit
- Speerdistel
- Struikhei
- Tandjesgras
- Tormentil
- Bronmos

Onderwerp: Kaart 1. Flora

Project:
Nad. Ond. Nieuweweg-Noord 273,
Veenendaal

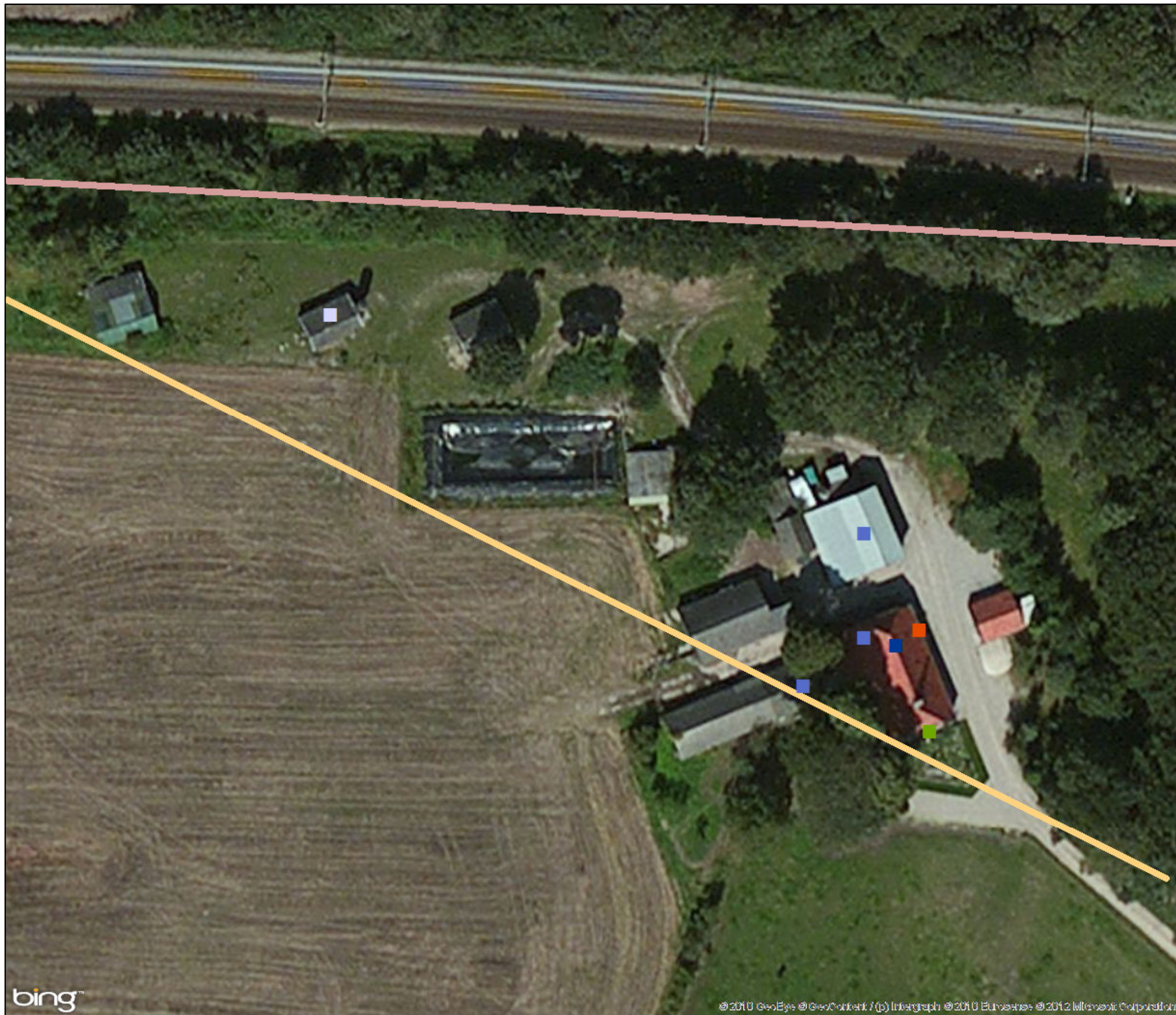
Datum: 3 okt. 2012
Projectnr.: 12327

Opdrachtgever:
BV Stichts Beheer van 1952

Getekend: M.J. Baartmans
Status: Definitief

Schaal:
0 30 60 90 120 m

Legenda

Verblijfplaatsen

Gewone dwergvleermuis

- Paarverblijfplaats
- Zomerverblijfplaats
- Zomer- en paarverblijfplaats

Ruige dwergvleermuis

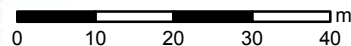
- Zomer- en paarverblijfplaats

Laatvlieger

- Zomerverblijfplaats

Vliegroutes

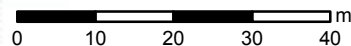
- Rosse vleermuis
- Myotis

Onderwerp: Kaart 2. Vleermuizen		 de groene ruimte	
Project: Nad. Ond. Nieuweweg-Noord 273, Veenendaal	Datum:		3 okt. 2012
	Projectnr.:		12327
Opdrachtgever: BV Stichts Beheer van 1952	Getekend:		J. Snellenberg
	Status:		Definitief
Schaal:		 0 10 20 30 40 m	
		 N	

Legenda

- Kerkuil
- Boerenwaluw

Onderwerp: Kaart 3.Vogels		 de groene ruimte	
Project: Nad.Ond. Nieuweweg-Noord 273, Veenendaal	Datum:		3 okt. 2012
	Projectnr.:		12327
Opdrachtgever: BV Stichts Beheer van 1952	Getekend:		J. Snellenberg
	Status:		Definitief
Schaal:		 0 10 20 30 40 m	
		 N	